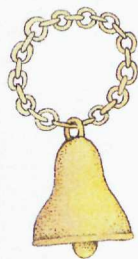
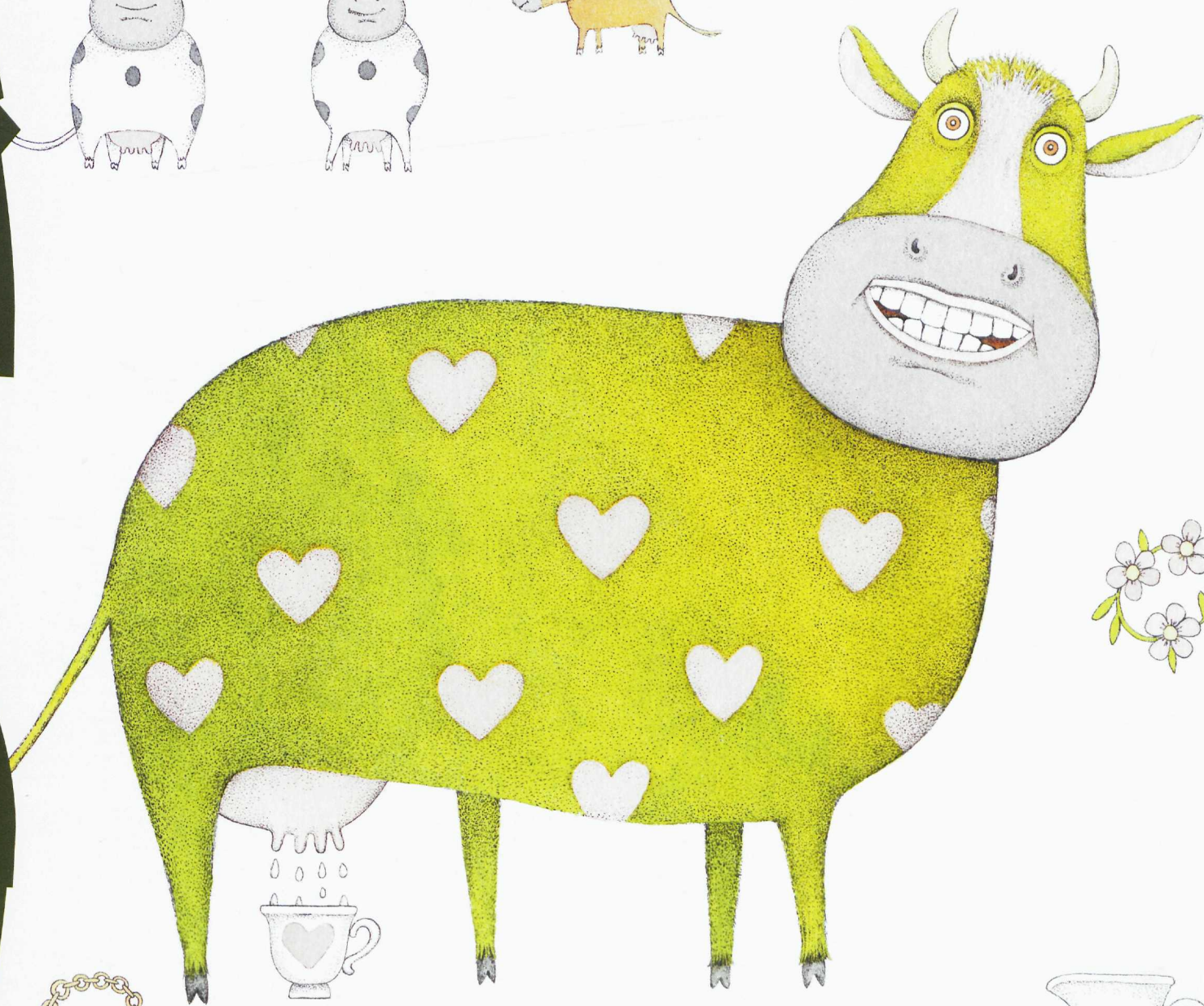
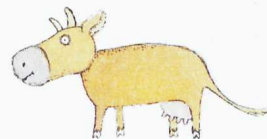

Juuni 2011

Nr 6

TRAHTE

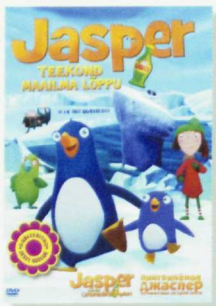

WWW.LASTEKAS.EE

WWW.TAHEKE.DELFI.EE

Juunikuu on käes. Päevad on pikad ja ööd valged. Suvevaheaeg on samuti peale hakanud. Seega on kätte jõudnud parim aeg ... telekavaatmiseks! Vähemasti nii arvab Kati, kes päevade kaupa nagu kleebitult sinise ekraani ees istub. Ei viitsi ta õues käia ega jalgrattaga sõita ega sõpradega mängida. Ja kui ema tuleb ütleva, et kaua võib ühte telekat jöllitada, siis teatab Kati...

Mida Kati teatab?

Ootame vastuseid kuni 17. juunini aadressile taheke@taheke.ee või Tähekesse toimetuse aadressile Roosikrantsi 6, 10119 Tallinn. Vastusele lisa kindlasti oma nimi, vanus ja aadress!

Parimatele vastajatele on auhinnaks kaks DVD-d firmalt Sonatiin. Plaadilt „Hello Kitty: Muinasjututeater“ leiab sellised tuntud muinasjutud nagu „Lumekuninganna“, „Kolm põrsakest“, „Tuhkatriinu“ ja „Eesli kõrvad“, kus peaosid etendavad Kitty ja tema sõbrad. „Jasper. Teekond maailma lõppu“ on lugu pingviinipoeg Jasperist ja tema vennast Juniorist. Koos üheksa-aastase Emmaga aitavad nad pagoisid, kelle munad on röövinud kuri mees doktor Block.

Eelmine kord tahtsime teada, mida hüüdis Teele oma koolimaja ees, kui Arno silmi pühkis.

Võiduvastused:

Teele hüüdis Arnole: „Mis sa nutad? Käes on vaheaeg, mitte nutuaeg!“

Laura Leppik, 8 a, Tapa

Teele hüüdis: „Ha-ha-haa! Keegi ei tea, et mina selle sildi uksele panin!“

Miina Karindi, 9 a, Muraste

Teele hüüdis: „Vaata Arno! Seal lähevad kolm musketäri roosades pidžaamades!“

Annifrida Õismaa, 9 a, Kiili

Laura saab auhinnaks raamatu „Kasper ja viis tarka kassi“, Miina raamatu „Kuningas lambapea ja piripoti kuningriik“ ning Annifrida raamatu „Kunksmoor“.

Palju õnne!

Kõik auhinnad saab kätte posti teel.

Täheke

Joonistanud Hillar Mets

SISUKORD

Kuidas sündis Sipsik <i>Aino Pervik</i>	4
Luuletus <i>Wimberg</i>	6
Tuulehunt <i>Heljo Mänd</i>	7
Tolmuimeja Sassil on nina kinni <i>Triinu Ojar</i>	8
Veduskid <i>Reet Made</i>	10
Post.....	12
Sipsiku seiklused.....	14
Meisterdus <i>Sipsik püüab mesilast</i>	15
Loodus <i>Kiri nahkhiirelt</i>	16
Loodus <i>Sipelgahapu</i>	17
Nali <i>Naljavõistluse võidunaljad</i>	18
Arva ära!.....	19
Koomiks <i>Tubli poiss</i>	20

TÄHEKE

SA Kultuurileht lasteajakiri
ASUTATUD JAANUARIS 1960 • ILMUB KORD KUUS

Toimetuse address:
Roosikrantsi 6, 10119 Tallinn
taheke@taheke.ee
Telefon 646 3697

Peatoimetaja Ilona Martson
Kunstiline toimetaja Priit Rea
Makett Dan Mikkin

Tähekest saab tellida otsekorralduslepinguga
www.tellimine.ee
telefon 617 7717

Esikaane on joonistanud Piret Raud

TÄHEKEST TOETAB EESTI KULTUURKAPITAL

SIPSIK - 50!

Juunis tähistab oma viiekümndat sünnipäeva armastatud raamatukangelane Sipsik, kelle on välja mõelnud kirjanik Eno Raud ja üles joonistanud Edgar Valter. Juunis on Sipsiku sünnipäev seetõttu, et esimene Sipsiku-lugu jõudis lugejate ette 1961. aasta juunikuu Tähekeses.

Täheke avaldab pildid, mis ajakirjas kõige esimesest Sipsikust ilmusid, lisaks meenutab Sipsiku sünnilugu Aino Pervik.

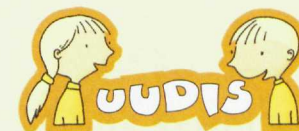
NALJAVÕISTLUSE VÕITJAD TEADA!

Täheke naljavõistlus on lõppenud. Žürii otsustas, et anekdootide ja iseenda mõeldud naljade kategoorias sedapuhku auhindu välja ei anta. Küll aga saavad auhinnad lapsed tõsielus sündinud naljalugude eest ning täiskasvanud lapsesuu-naljade eest.

Lapsesuu-naljade kategoorias saavad auhinnad Krista Valdvee, Indra Parbuse emme Karina ning Tartumaa Lähte ja Rannu lasteaegade ja Vändra lasteaia Rukkilill õpetajad. Marju Roosileht pälvis Täheke eripremia (Ilmar Trulli luulekogu „Väike viisakas kärbes“).

Laste räägitud naljakate juhtumite eest pälvid auhinnad Mihhail Vassiljev ja Georgi Nikolajev Sillamäelt (raamat „Kaka ja kevad“), Rainer Kõlu Tallinnast, Mari Sarap Ida-Virumaalt ja Gertrud Haavistu Laagrist (Täheke naljaraamat „Kükitav mannatera“).

Lapsesuu-naljad leiad lk 18, naljakad juhtumid ilmuvad juulikuu Tähekeses!

SELLINE OLI KÕIGE ESIMENE
SIPSIK, MILLE EDGAR
VALTER JOONISTAS!

ENO RAUD SIPSIKU
LUGUDE KIRJUTAMISE AEGU

SELLES TÄHEKESES ILMUS
ESIMENE SIPSIKU-JUTT.

Kuidas sündis

Sipsiku sündi nägin ma pealt.

Nüüd siis juba viiskümmend aastat tagasi istus Eno Raud minu väikeses toas ja ütles, et tahab kirjutada juttu pikikesest tüdrukust ja tema nukust. Nukk võiks olla tüdruku venna tehtud.

Ja ta võttiski paberi ja pliatsi ning hakkas kirjutama.

Tüdruku nimeks sai Anu.

Anu vend sai nimeks Mart.

Sipsiku nime otsimine võttis veidi rohkem aega, kuid muidugi ei saanudki Mardi tehtud kaltsunukule panna muud nime kui Sipsik. Päriselt tähendab Sipsik põngerjat või jõmpikat, ja kui mõnes kodus nimetatakse kedagi Sipsikuks, siis väike armas jõmpikas ta ilmselt ka on. Ja kui ehk ei olegi väike, siis armas igatahes.

Jutt sai valmis, ja jutt sai viidud „Tähekesse” toimetusse. „Tähekeses” see jutt ilmuski.

Aga varsti kirjutas Eno veel mitu Sipsiku-juttu juurde, nii et kokku sai ter-

ve raamatutäis lugusid.

Muidugi oli Sipsikule vaja ka oma nägu ja kuju. Jutus on küll öeldud, missugune Sipsik välja näeb, kuid pilti temast ju ikkagi veel ei olnud.

Pildi tegemist nägin samuti pealt.

„Sipsiku” piltide autor on Edgar Valter.

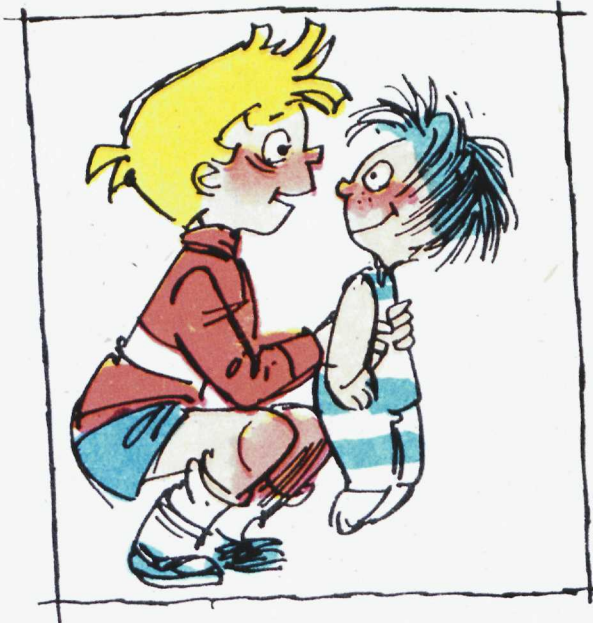
1961. aasta 19. märtsi õhtupoolikul astusime Enoga mööda just sedasama Tallinna tänavat, mida võib näha Edgar Valteri raamatu „Ikka veel kummitab” eeslehel. Ronisime Pika Jala poolpime-das väravatornis mööda järsku treppi üles ukseni, mille taga Edgar Valter juba ootas meid. Nagu kokku lepitud.

Kumbki meist ei olnud varem Etsil ja Maimul seal tornis külas käinud. Ateljee oli ikka hästi põnev: see oli ju vanaaegne tornikamber. Paksu müüri sees olid pisikesed aknad. Ets oli ukсед värviliste maalingutega katnud, ja ümberringi oli igasuguseid põnevaid asju, nagu kunstnike ateljeedes tavaliselt on. Ets ja Maimu seal ateljees elasidki.

Maimu hakkas kohe kohvi keetma. Meie Eno ja Etsiga hakkasime Sipsikust rääkima. Ets otsis endale paberi, värvid ning joonistusaluselise ja istus ühte ateljeenurka maha. Ets hakkas joonistama.

Meie Eno ja Maimuga jõime kohvi

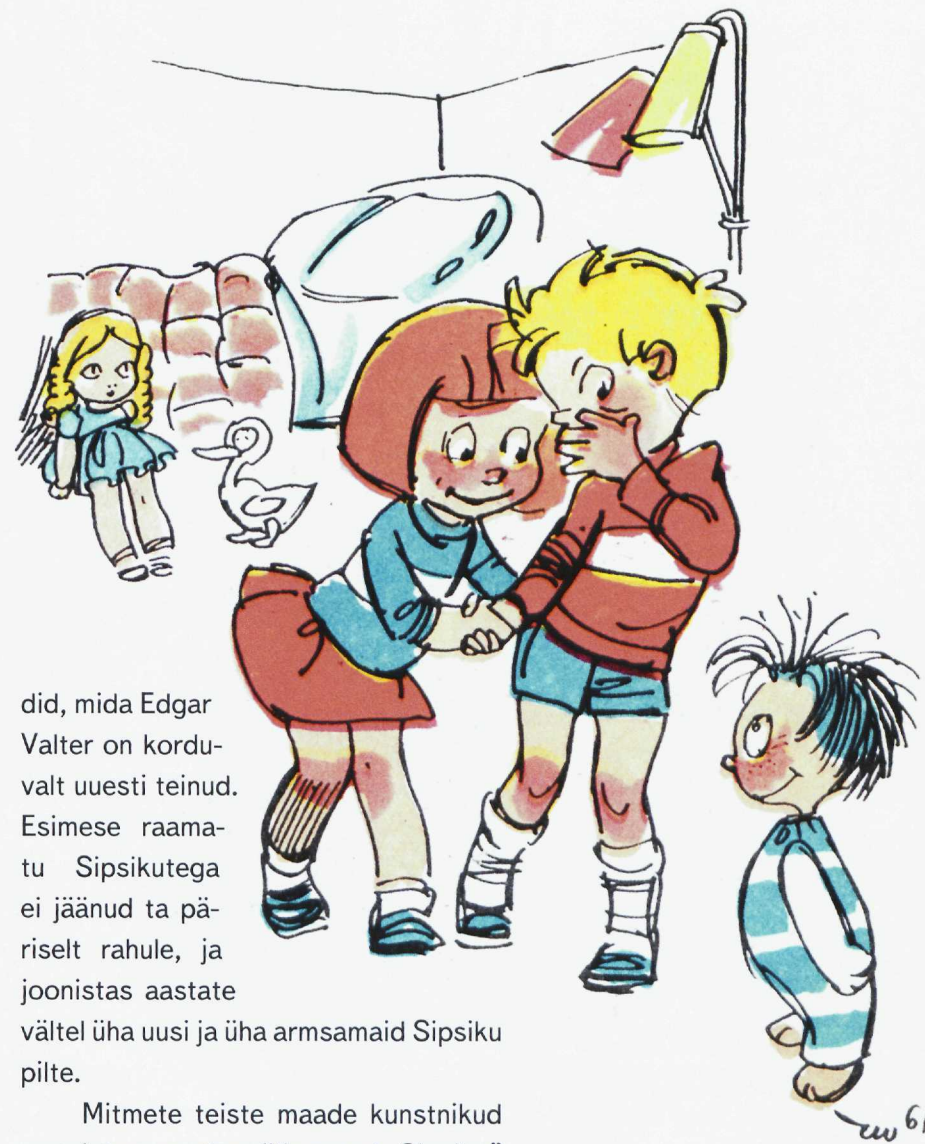
ja ajasime juttu. Ets meie jutuajamisest osa ei võtnud, Ets muudkui joonistas.

Hulk aega läks mööda, ja siis oli Etsil valmis lausa paarkümmend Sipsikut!

Üks tuli neist välja valida. Ega see kerge ei olnud, kõik olid armsad ja naljakad. Aga lõpuks olime üksmeelselt selle Sipsiku poolt, keda kõik praegu Sipsikuna tunnevadki. See oli just see õige Sipsik: triibulises riides kaltsunukk, lõngast juuksed peas ja väga armas nägu ees. Ega praegu ei oskakski mõnda teist Sipsikut ette kujutada.

Ets lõi kas Sipsiku pildi välja, kirjutas kuupäeva ja oma nimetähed alla ja kinkis Enole. See pilt on siiani alles. Teisi Sipsikuid kahjuks mitte.

Siit said alguse kõik Sipsiku-pil-

did, mida Edgar Valter on korduvalt uuesti teinud. Esimese raamatu Sipsikutega ei jäänud ta päriselt rahule, ja joonistas aastate vältel üha uusi ja üha armsamaid Sipsiku pilte.

Mitmete teiste maade kunstnikud on teistes maades välja antud „Sipsiku” raamatutes Sipsikut ka teisiti kujutanud. Eriti armas on Poola Sipsik.

„Sipsiku” raamat on ilmunud kahe-teistkümmes keeles.

Aino Pervik

Wimberg

RANNAS

OI KUI KUUM ON TÄNA PÄIKE,
KÕIK TEED VIIVAD RANDA!
REEGLIKS SIIN ON: VÕIMALIKULT
VÄHE RIIDEID KANDA!

TAEVAS POLE PILVERAASU,
LIIV ON PEHME, MAHE.
KUSKIL POLE NÄHA MISKIT,
MIS VEEL OLEKS JAHE.

MÕNI MEES ON PÄRIS SÜSI.
NING KA MÕNI NAINE.
PUHAST RÕÖMU SÜDASUVIST
PAKUB LEEBE LAINE.

NEED, KES UJUDA EI OSKA,
KA EI LÄHE MOSSI –
NEMAD VÕIVAD EHITADA
UHKET LIIVALOSSII.

VÄRELEMAS VETEPIISKU
KAUNIL KEHAL RUSKEL.
VAATAD SINNA – KAUNID ÕLAD,
TEISAL – OH MIS MUSKEL!

ON KA NEID, KEL MÕNI KILO
REITEL ÜLEARU,
MÕNI IKKA KAASAS TASSIB
TALVIST RASVAVARU.

REIDIL ROOSTES LAEVAKERE,
HORISONDIL PURI.
KUID ON JUBA SAANUD PÄIKEST
KÜLLALT MINU TURI!

PEAGI VARJULISES AIAS
KÕHU TÄIS SÖÖN GRILLI.
VETTE MA EI LÄINUD, SEST MA
KARDAN KROKODILLI.

Heljo Mänd

TUULEHUNT

On soe suvehommik. Ole on alles voodis, kuid ema on teinud juba tule pliidi alla ja keedab hommikuputru. Tuba läheb palavaks ning ema teeb aknad vastastikku lahti – ja kohe vuhiseb tupp jahedat õhku. Vuhiseb mühinal.

„Ema, kus see imelik hääl tuleb?“ küsib Ole voodist.

„Tuulehunt ulub,“ vastab ema ja liigutab putru.

Ole kuulab tuulehunti ja hakkab talle mõtlema. Ei saa enam tuulehunti peast ära.

„Kuidas tuulehunt välja näeb?“ küsib ta emalt.

„Tuulehunti ei olegi näha, teda võib ainult kuulda,“ vastab ema ja liigutab putru edasi. Ole aga tõuseb üles, paneb end riidesse ja jookseb õue. Jookseb siia ja sinna, nagu oleks ta ise tuul, kes otsib tuulehunti. Siis jookseb ta tupp ja hüüab:

„Ma kirjutan tuulehundist luuletuse ja panen pealkirjaks „Tuulehundi päev“.“

„Kirjuta, kirjuta,“ ütleb ema.

Ole jookseb uuesti õue. Jookseb siia ja sinna, nagu oleks ta ise tuul. Tuulel on kergem tuulehunti leida kui Olel. Tuul viibki teda iidvana pooppuu juurde, mis kasvab õuenurga tihnikurägas. Pooppuu on kuivanud ja ta tüves on suur õõs. Nii suur õõs, et sinna saab käe sisse pista ja teiselt poolt

õönt tuleb käsi välja. Ent Ole ei pista kätt puuõõnde, ta jookseb tupp ja hüüab:

„Ema, ma mõtlesin välja luuletuse esimesed read!“

„Läbi kuivanud pooppuu õõne puhub tuul uu-uu-uu!“

Ja Ole tuhiseb uuesti uksest välja. Tuhiseb tagasi pooppuu juurde kuulama tuule häält. Äkki märkab ta, et õõne ülemisel serval on üks oks murdunud ja nii teravalt, et oks on muutunud tuulehundi kaheks kikkis kõrvaks.

Ole tuhiseb jälle tupp ja hüüab:

„Hundil on kõrvad püsti, tuul puhub hunti kõrvalt.“

Emal on puder valmis ja ta tõstab Olele taldrikutäie putru. Kui Olel on puder söödud, läheb ta õue tagasi. Läheb tuulehundiga mängima. Mängib pika päeva, siis tuleb ka luuletus pikk.

TOLMUIMEJA SASSIL ON NINA KINNI

Kui Vidrik sünnitusmajast koju toodi, oli Sass juba ühe aasta Mõtsade peres elanud. Sass ei teadnud siis veel, et ta nimi Sass on. See nimi oli Vidriku peas kinni ja sai sealt välja tulla alles siis, kui Vidrik rääkima õppis.

Vidrikule meeldis Sass tegelikult peaaegu sünnist saati. Juba päris titana vaatas Vidrik, kuidas Sass lärmates ja nina luristades põrandaid mööda vingerdas ja kõik prahi pika londi moodi ninaga oma kõhtu tõmbas. Kui Vidrik käima hakkas, kõndis ta Sassil järel ja aitas tal seda tähtsat tööd teha. Ema omakorda käis Vidrikul järel, keelas tal purusid suhu panna ja käskis need kõik Sassile anda. Ema ütles, et Vidrik on inimeselaps ja võib süüa igasugust inimeste sööki, aga tolmuimeja Sass võib süüa ainult purusid, muu söök talle ei sobi. Vidrik kartis väga, et Sassi kõht jääb tühjaks, ja niimoodi jättis ta edaspidi kõik prahi Sassile.

Sassi kõhu peale on tegelikult Samsung kirjutatud. Isa ütles, et seda võib lugeda perekonnanimeks, nagu Vidrikul on Mõts, nii on Sassi perekonnanimi Samsung. Sass on punast värvi nagu vanaonu pea ja tal on pikk-pikk punane nina nagu vanaonulgi. Vanaonu nimi on Aleksander ja teda kutsutakse Sassiiks. Sellepärast panigi Vidrik tolmuimeja nimeks ka Sass.

Nüüd käib Vidrik – vanaonu Sassi moodi öeldes – juba kuuendat kevadet. Tolmuimeja Sass näeb omakorda juba seitsmenda kevade tulemist, järelgab Vidrik. Oma kuuenda kevade tuleku pidu pidas Vidrik õues lumesulamisevee lompides. Ta mängis seda põnevat mängu, kus tuleb lombist kummikutega läbi minna ja vaadata, kas saad niimoodi hakka, et vesi üle kummikuääre ei tule. Mida kõrgem vesi, seda põnevam mäng on, täielik adrenaliini-

laks, nagu ütleb Vidriku isa. Halb on ainult see, et mäng lõpeb sageli pahandusega, sest vesi lähebki üle kummikuääre ja jalad saavad märjaks ja ema kurjaks.

Nii läks ka sel kevadel. Vidriku jalad olid märjad, aga ta ei tahtnud veel mängu ära lõpetada. Ta ainult luristas ninaga nagu tolmuimeja Sass toas ja mängis edasi. Kui ta lõpuks tuppa sai, oli tal päris külm. Ema ei saanudki seekord kurjaks, oli hoopis ehmunud näoga ja pani Vidriku kiiresti kuumu vanni.

Hoolimata kuumast vannist jäi Vidrik ikkagi haigeks. Ta nina oli täis paksu tattit, hingata ei saanud ta sellega sugugi ja süüa ei tahtnud Vidrik kohe mitu päeva. Kuigi tolmuimeja Sass õues käinud ei olnud, jäi ka tema haigeks. Õhk ei käinud ka tema londi moodi ninast läbi, ta undas imeliku häälega ega söönud põrandalt ära mitte ühtegi pururaasu.

Emal oli nüüd päris palju tegemist. Vidrikule andis ta taskuräti, käskis kõvasti tattit välja nuusata ja tilgutas rohtu ninna. Sassiga oli asi keerulisem. Ema käis ümber Sassi, koputas teda siit ja sealt, proovis londi moodi ninast sisse vaadata ja raputas seda nagu oskas. Lõpuks ei jäänud emal muud üle, kui ta keeras Sassil nina peast, ajas harjavarre sealt läbi ja sai niimoodi kätte Vidriku kadunud Jänku-Jussi soki.

Sass hakkas jälle harilikku häält tegema ja ta sõi jälle korralikult purusid. Ka Vidriku tervis läks paremaks ja ta küsis ema käest juba putru. „Sass, vaata, et sa enam sokke ei söö, sul jääb siis nina kinni,“ ütles Vidrik Sassile ja patsutas tema punast kõhtu. „Vidrik, vaata, et sa enam jalgu märjaks ei tee, muidu jääb sul ka nina kinni,“ nahistas õnneliku moega Sass vastu – see on ikka hea asi küll, kui õhk ninast läbi pääseb.

Reet Made

VEDUSKID

Väikeses alevikus elas igasugu rahvast. Noori ja vanu, ätte ja lutibeebisid. Õpetajad ja arstid, ehitajad ja torumehed, müüjad ja juuksurid – kõiki leidus. Isegi kunstküünthe panijad. Nende järele oli suur nõudmine, sest neid ja peenemad proudad soovisid võimalikult pikki ja kirevaid kulliküüsi.

Ainult kaks venda olid vähe iseäralikud ametimehed. Mõlemad olid täismehed ja elasid üks ühes, teine teises alevi servas. Vanema nimi oli Seanahavedaja ja noorema nimi Siidivedaja. Meeste elamised olid ligadi-logadi. Nende endi väljanägemine jättis ka soovida. Aga kuna nad olid olekult südamlikud ja lahedad, peeti neist omal moel lugu.

Aeg-ajalt, kui viitsimist, tegid nad oma tööd. Vanem vedas seanahka ja noorem siidi. Nii ühel kui ka teisel oli kuurialune toodetud kaupa täis, kuid müüa sai seda siiski vähe. Osalt seetõttu, et alevielanikud olid oma jao siidikangast ja seanahka juba ostnud. Mõneti sellepärast, et vennakeste kaup oli üsna kehv. Siidi mustrid kõik ammu nähtud ja värvid plassid. Seanahk viletsalt pargitud ja rabe. Ent Seanahavedaja vedas visalt nahka edasi. Samuti Siidivedaja siidi. Raha aga nappis kogu aeg, isegi söögi ostmiseks polnud. Kui köht valust näljapilli lõi, läksid nad poemüüja jutule. Müüja süda andis järele. Ta võttis sahtlist võlaraamatu ja pani vennakeste nimed kirja, et seekord jälle toitu võlgu antud.

Aga ükskord, kui Seanahavedaja ja Siidivedaja taas toitu nuruma tulid, oli müüja karm ja teatas:

„Rohkem ei saa.”

„Kuidas ei saa?!” kokkusid vennad. „Siis suureme küll nälga!”

„Me võime sulle ju maksta,” haaras Siidivedaja ölekõrrest. „Mina ilusa siidiga.”

„Ja mina kõige peenema seanahaga. Alles eile vedasin värske,” lisas Seanahavedaja.

„Oh, tuhat tänu,” lõi poemüüja käega. Neid teie nahku ja siidi on mul kaupluse ladu niigi täis. Pole minulgi neid kuhugi panna, keegi enam ei osta. Võlaraamat on ka täis saanud. Kas aimate, kelle nimed siin sees on?”

Mehed kehtasid õlgu.

„Teie kahe nimed. Ja ainult! Kui palju kordi olen teile öelnud, et hakake mõnda korralikku ametit pidama.”

„Meil on ju ametid! Ja väga korralikud!” imestasid vennad.

„Päh!” lõi müüja uuesti käega. „Teie, sindri-nahad, olete parajad veduskid. Amet peab ära toitma. Sina, Seanahavedaja, võiksid vabalt hakata kingsepaks. Nahka sul selleks tööks jätkub. Ja sina, Siidivedaja, mine õpi õmblustöö selgeks. Ega kõik siid sul ka nii vilets ole. Mõnest kangast saad kas või kardinaid õmmelda. Aga mina teile enam võlgu süüa anda ei saa, olgu mu süda nii hale kui tahes. Teie kahekesi olete mu pankroti äärele ajanud. Mis siis saab, kui pean poe kinni panema? Siis jääb kogu alevirahvas nälga.”

Rahvast oligi nende jutu ajal poodi kogunenud ja kõik leidsid:

„Poemüüjal on õigus. Peate hakkama tegema tööd, mis töö on.”

Seanahavedaja ja Siidivedaja olid üpris kokkunenud. Nad küll ei teadnud, mis asi see pankrot on, aga arvasid, et küllap see ikka üks vägev rott peab olema. Palju suurem kui need, kes nende kuuri all seanahku ja siidikangaid nakerdamas käivad. Igatahes lubasid nad alevirahvale, et lähivad kohe õmbleja ja kingsepa juurde uut ametit õppima. Siis hakkavad usinalt tööle ja maksavad poes ka võlad ära.

„Meest sõnast, härga sarvest,” ütles poemüüja. Andis vendadele veel viimase portsu toidukraami ja seejärel läksid kõik sõbralikult laiali.

Joonistanud Greta Ruga, 10 a, Tallinna Järveotsa gümnaasium

Joonistanud Evelin Kuusik, 11 a, Tarvastu gümnaasium

SUVI TULEB

Pörr-pörr, tulge eest, suvi tuleb!
 Mis lahti? Kuhu ma sõita võin?
 Näiteks Tartusse, Tabasallu,
 Saaremaale, Pärnusse.
 Just õige, sinna ma lähen!
 Head teed teile!
 Pörr-pörr, tulge eest, suvi tuleb!
 Nii soe ja mõnus.

Emma Ettel Ilisson, 1. kl,
 Tabasalu ühisgümnaasium

NUGIS

Suvel nägin ma vanaema juures nugist. Ta pikutas puu otsas. Nägin tema saba ja läksin ise ka puu otsa. Kui ma üles jõudsin, hakkas nugis sisisema. Ta vist natuke kartis mind. Otsustasin ta rahule jätta ning ronisin alla tagasi.

Võtsin toast lihapalli ja jätsin puu alla. Natukese aja pärast oli lihapall kadunud. Arvasin, et nugis pistis selle nahka. Järgmisel päeval viisin sinna veel ühe lihapalli. Jäin maja varju ootama. Veidi aja pärast tuli nugis puu otsast alla, vaatas ettevaatlikult ringi ning nuuskis ninaga õhku. Kui ta tundis, et tal on turvaline, haaras ta lihapalli hammaste vahele ning lippas kiiresti puu otsa.

Marcus Villems, 3. kl,
 Loo keskkool

Joonistanud Helina Kukk, 6 a,
 Bel Canto laste laulustuudio

KUIDAS SAHTLID KAPPI SAID

Kunagi ammu olid sahtlid ja kastid sõbrad. Aga siis hakkasid nad vaidlema, kumb ilusam ja kummas rohkem kasu on.

Kastid hakkasid sahtleid ähvardama. Nüüd pugesid sahtlid kappidesse peitu.

Inimesed arvasid, et nii peabki olema, ja hakkasid neid kasutama. Sahtlitele meeldis kappides ja nad jäid sinna elama.

Kastidesse hakati ka asju panema, aga kuna need asjad olid rasked, ei saanud nad enam kedagi ähvardada.

Uku Laik, 3. kl, Valga gümnaasium

Joonistanud Grete Soon, 6 a, Teelahkme lasteaed

Joonistanud Laura Taru, Bel Canto laste laulustuudio

KUIDAS SELJA TALU ENDALE NIME SAI

Üks noorpaar rajas kord endale talu. Tänu kohaliku rahva lahkusele said nad endale sea, lehma, kana, kuke, kassi ja koera laenu peale.

Peagi maksid nad oma võla. Kuid üks töö oli tegemata. Talul ei olnud nime. Mees läks ametniku juurde. Kui ametnik küsis, mis saab talule nimeks, lõi mehele tohutu valuhoo selga. Ametnik küsis: „Mis on talu nimi?“

Mees pomises: „Seljavalu.“

Ametnik kuulnud aga „Selja talu“ ja pannudki selle kirja.

Nii ma elangi Selja talus.

Triinu Raie, 3. kl, Loo keskkool

MUINASJUTT HINNETEST

Elas kord üks üks. Talle ei meeldinud viied, kes kahtede ja ühtede ees alati eputasid. Sellele ühele meeldis üks olla, sest ta kuulus ühele rikkale poisile, kes teda alati oma kotis kaasas kandis.

Ühel hommikul läks üks hambaid pesema nagu tavaliselt. Kui üks oli hambad ära pesnud, hakkas ta väärikalt uhke koti poole minema. Üks oli juba rikka poisi koti juures, kui talle hüppas ette viis, kes teatas, et üks ei saa enam kotti minna. Numbrilooja oli otsustanud, et rikas poiss hakkab nüüd viisi saama! Üks aga hüppas ikkagi rikka poisi limusiini ja sõitis kooli.

Koolis nägi ta ühte kõige vaesemat poissi ja hüppas talle seljakotti, sest muidu ei oleks vaene poiss üldse hindeid saanud. Aga numbriloojad tegid ühe helduse eest hoopis viieks ja üks ei olnudki enam nii vilets. See „üks“ vist magab praegu, sest ta on juba päris vana hindemehike.

Mis puutub aga vaesesse poissi, siis tema on praegu Riigikogus. Saladuskatte all võin öelda, et ta on riigikogulane. Rikkal poisil küll nii hästi ei lähe.

Alyssia Põltsam, 4. kl, Audru keskkool

LEPATRIINU

Tere, lepatriinu hea! Sinu nimi on mul peas. Oled ilus punane, mu punase särgiga sa sulaned. Täpid on sul mustad.

Mis mina selle peale kosten: sa oled ilus, ükskõik kelle oma sa oled. Ikkagi minu südames oled sa minu!

Maarja Länekund, 10 a Pärnumaa

Sipsikud valmistasid Kätlin Vassil, Merit Tigas, Janeli Keskküla, Romet Kaar, Eva-Lotta Oimar ja Oswald Nigola Mammaste lasteaiast-alkkoolist.

„SIPSIKU SEIKLUSED KOSMOSES“. SAVERNA LASTEAIA MURUMUNADE RÜHMA ÜHISTÖÖ

„SIIN MAJAS ELAB SIPSIK KOOS ANU JA MARDIGA“. PÕLVA LASTEAIA MESIMUMM MEELESPEA RÜHMA ÜHISTÖÖ

SIPSIKU SEIKLUSED

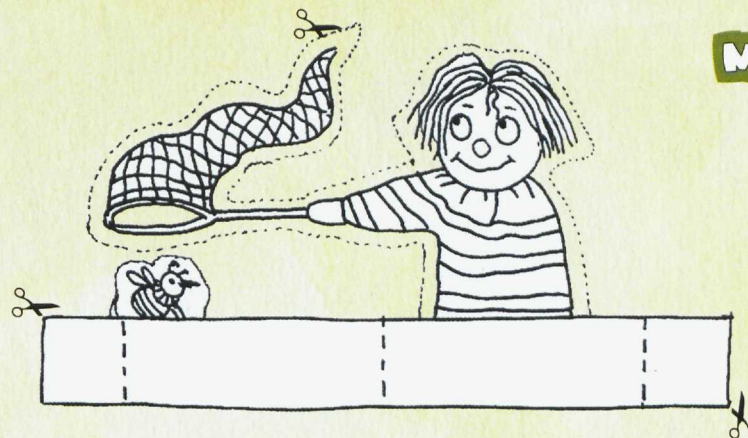
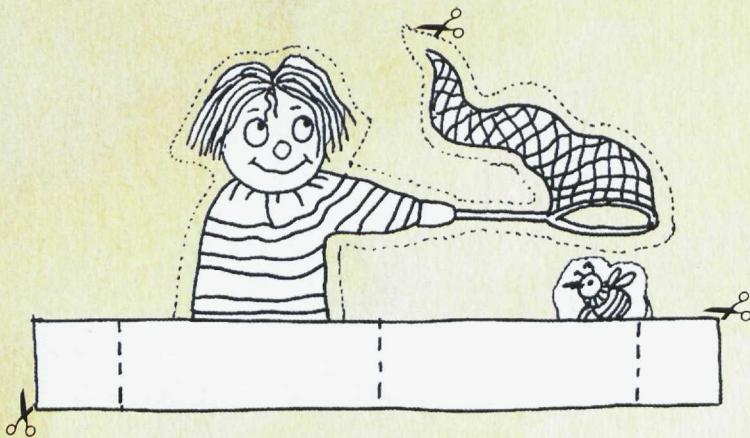
2009. aasta sügisel sündis Mammaste lasteaia-alkkooli Sipsiku rühma õpetajatel idee kutsuda kõiki Põlva maakonna lasteaedade õpetajaid ja lapsi osalema loomingukonkursil „Sipsiku seiklused“. Ettepanekuga ühines viis lasteaeda ja kokku laekus 102 tööd. Näituse esmane väljapanek oli Põlva keskraamatukogus ja sealt edasi hakkas see liikuma mööda maakonna raamatukogusid.

Tänaseks on näitus jõudnud korraldajate juurde tagasi. Tööd paneme taas välja meie lasteaias toimival Sipsiku nädalal, millega tähistame „Sipsiku“ 50. sünnipäeva. Sel nädalal külastab Sipsik igal päeval ühte lasteaiaühikut ning toimuvad igahommikused jutuvestmised/lavastused lasteaia saalis. Palju õnne, Sipsik!

*Maris Mägi, Sipsiku rühma õpetaja,
Mammaste lasteaed-alkkool*

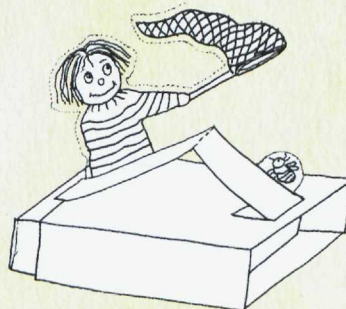
SIPSIKUBEEBID ON MEISTERDANUD SAMUEL KOLSAR, KEIDI KÄTRIIN KULLMANN, LAURI LAND, KAAREL TILK JA GRETE PUUSEPP MAMMASTE LASTEAIA-ALGKOO LI SIPSIKU RÜHMAST.

SIPSIK PÜÜAB MESILAST

1. Sul on vaja tühja tikutopsi. Kleebi see valge paberiga üle.
2. Värv Sipsik, mesilane ja võrk ära. Lõika ettevaatlikult välja. Võid lõigata servast natuke kaugemalt, sest pilt on väga pisike. Lõika välja ka teine Sipsik. Kleebi pildid omavahel kokku.
3. Nüüd voldi katkendlikku joont mööda kolmest kohast alus.

4. Võta tikutops nii, et lahti tõmmates jääb põhi ülespoole. Tõmba tops lahti ja kleebi pabeririba otsad tikutopsi külge. Murra Sipsik ja mesilane ülespoole.
5. Liigutades tikutopsi kinni-lahti, hakkab väike Sipsik liblikavõrguga mesilast püüdma.

KIRI NAHKHIIRELT

Seda kirja kirjutan sulle öösel, kuna päeval pimestab valgus mu silmi ja ma olen öudselt unine.

Muide, magades me ripume. Sa ju tead, kuidas nahkhiired ripuvad, eks?

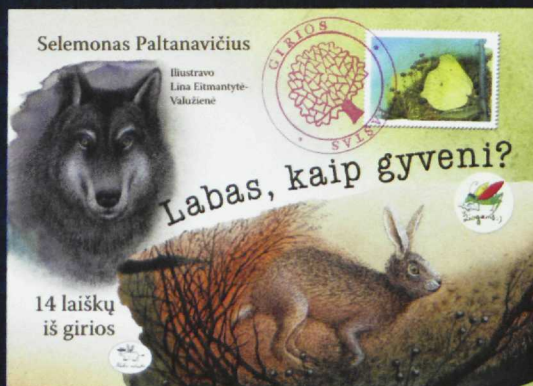
Ühesõnaga, pärast vihmasadu lendasin üle kasemetsa ja puigisin oma kõhu täis õhus pinisevaid putukaid. Tõsi, üks neist sattus olema mingisugune haisukott, nii et ma luksusin hiljem päris tükk aega. Selleks, et mitte luksuda, hingame me kõvasti õhku sisse ja siis ... Aga sina ära ürita sedasi pea alaspidi rippudes õhku ahmida – sul pole vaja, sa ju ei söö putukaid. Siis leidsin ühe tumeda paberilehe, mille olin selle kirja tarvis kõrvale pannud, ning nüüd ma siis kirjutangi.

Sel suvel elame me metsas asuvas vanas aidas. Seal on kõik vaikne ja rahulik – ümberringi krabistavad puud järavad putukad, jooksevad ringi hiired. Kui taevas on juba hall, meeldib mulle läbi prao aida sisemuse poole piiluda. Eriti lõbus on, kui sinna uitab üks laisk kass. Ta magab pikalt ning seejärel ajab õnnetuid hiiri taga. Vahetevahel üritab ta ka meieni jõuda, kuid ei ulatu pööninguni. Ühel õhtul kiusasini ma teda tema pea kohal tiirutades nii kaua, et endalgi läks süda pahaks. Üks teine kord oleks rebane ta peaaegu kinni napsanud. Kahju ... Suve keskel topitakse meie ait miskipärast heina täis. See lõhnab ja selles on nii palju pisikesi putukaid. Paraku õnnestub sellel kassil siis katuseeni ronida ja ta hakkab kohe meie järele kraapima. Sestap palun sind väga: kas sa lubaksid mind ja minu peret mõneks ajaks oma katuse alla? Joonista kaart ja kirjuta juhised, kuidas sinu kodu juurde pääseb. Meid pole palju – koos pisikestega ainult 47. Aga me oleme väga viisakad ning kultuurised. Ainult mitte kassidega.

Ole tubli, saada kaart ja oota külalisi!
NAHKHIIR

P. S. Õige küll, me asutasime siin ka ühe korraliku piüksunise-koori ning tõenäoliselt piüksune sullegi üht-teist. Ma ei kujuta ette, kuidas sa suudad ilma muusikata elada. Tahaksin küll tagasihoidlik olla, aga pean sulle ütleva, et just mina hakkan soolopartiid piüksuma. Sa ei kujuta ette, kui hästi see kõlab ...

Leedu keelest tõlkinud Juhan Raud,
illustreerinud Lina Eitmantytė-Valužienė

KATKEND LEEDU KIRJANIKU SELEMONAS PALTANAVIČIUSE RAAMATUST „NELITEIST KIRJA METSAST“ ILMUB KIRJASTUSE NIEKO RIMTO LOAL.

SIPELGAHAPU

„Appi! Appi!“ hüüab mu tütar Aotäht. Heledad teksased on täis suuri punaseid sipelgaid. Vaevalt saab ta ühe maha rapsida, kui mööda pükse ronivad aina uued üles.

„Tule sipelgaraja pealt ära ja ole hästi rahulik! Ära trambi jalga-dega!“ hüüan talle. Meeter eemal mätta otsas ei tee sipelgad tirt-sust enam väljagi.

Hiilime tasakesi samme seades ja sipelgaradadele astumi-sest hoidudes kuklasepessa otsima. Üsna pea lähevad teed aina laiemaks, tuhanded sipelgajalad on trampinud samblapinda küm-ne sentimeetri laiuse raja, kõik ettejääv on sellelt kõrvaldatud. Teel tassitakse okkaid ja teisi sipelgaid. Koguni üks kevadine pontsakas röövik on üheskoos tassimisel.

Tee ühes otsas asub sipelgate lüpsilaut – lehetäila. Seal seatakse „lüpsiks“ valmis esimesi lehetäilehmi. Üsna pea hakka-vad lehetäid lehepudi läbi närides tootma magusat nestet, mida sipelgad täisid paitades välja „lüpsavad“. Oma karja valvavad sipelgad väga kiivalt, sissetungija saab vihase rünnaku ohvriks.

Tee teises otsas asub suur kuklasepessa. See on kuueaastasele Aotähele üle pea. Põnev on aga see, et teist samapalju on pesa veel maa all! Seal asuvad sipelgaema ja sipelgamunad ning -lapsed.

Praegu sooja päikese paistel on sipelgad hästi toimekad. Sadadel pesaavadel valvavad suure peaga suured sipelgad, ringi askeldavad pisut väiksemad. Piisab rohukõrrega pesa kōditamisest, kui need suurepealised kohe kallale kargavad, lõugadega „hammustavad“ ja kõrrele peale „pissivad“ – tagakehast sipelghapet välja pritsivad.

Kui kõrre asemel oleks näiteks lapse näpp, siis paneks sipelghappe kõrvetus lapse valust kil-juma. Tegelikult ei hammusta kõige valusamini suured metsakuklased, vaid rautsikud – pisikesed punased, kes murumätastes ja lillepeenardes elavad. Rautsiku hammustuse kohta kratsime veel tükk aega.

Sipelghape on tegelikult väga kasulik. Vanasti kasutati seda valutavate põlvede ja käelligeste ravimiseks. Skautidel on kombeks visata oma kaelarätt sipelgapessa, kui keegi väsimusest või kuu-musest minestab. Sipelgapissine rätt toimib sama ergutavalt kui nuuskpiiritus.

SUUR KUKLASEPESA ON LAPSELE ÜLE PEA. PÕNEV ON AGA SEE, ET TEIST SAMA PALJU ON PESA VEEL MAA ALL.

PROOVI: hapud pulgad sipelgapesast

Vanal ajal, kui lapsed ei saanud minna poodi hapusid komme ostma, leiutasid nad ise maitsva maiuse. Loodusliku ja kasuliku. Selleks kooriti lepaoks, millel on kevade poole koor hästi lahti ja koorealune mõnusalt magus. Kooritud oks tuli teha suus märjaks ja panna siis mõneks ajaks sipelgapessa. Peagi kastsid sipelgad selle sipelghappesega üle. Sipelghappese pulga lutsimine võtab silmad samamoodi kissi nagu hapu pulgakommi närimine.

Kristel Vilbaste,
pildistanud Arne Ader

NALJAVÕISTLUSE VÕIDUNALJAD

Esimese klassi laste vestlus:

„Kas teate, et mu pinginaabri ema pilt oli ühes ajalehes!”

„Ohhoo! Kas paljalt või?”

Õpetaja: „Kas sa tead põhjamaa loomi?”

Merike: „Päkapikud!”

Mikk: „Mina vaatasin telekast laulukarukiselli!”

Kahe ja poole aastane Laura Brita jutustab „Kakukese” muinasjuttu: „Pagesin ma eide käest, pagesin ma taadi käest, ja sinu eest, PIKKSILM, jooksen ammugi ära!”

Nelja ja poole aastased Andres ja Annika mängivad karuga.

Annika: „Kui talle nina peale vajutada, siis piiksub“.

Andres vajutab. „Ei piiksu ju!”

Annika: „Vist on pensionile jäänud ...“

Emal ja Indral istuvad söögilauas.

Emal: „Maitse seda suitsukala ka – vaata kui ilusa kuldse läikega see on!”

Indral: „Mis kuldne? See kala on lihtsalt nii vana, et lausa roostetab!”

Lapsed mängivad poodi.

Seitsmeaastane Laura-Ly on pahane: „Miks te mulle valgeid taldrikuid ei müü?”

Janari: „Kui ei meeldi, kutsu Võsa Pets appi.“

Loomapoes küsib emal, millist lemmiklooma Indral endale tahab.

Indral: „Ma tahaksin tuhksuhkrut!”

„Mis tuhksuhkrut – kas sul on kõht tühi?”

„Ei, seda looma – tuhksuhkrut!”

Viieaastane Laura Brita võtab päikest ja mõtiskleb: „Küll on hea, et päike merre loojub, muidu me saaksime sellega vastu pead!”

Õpetaja: „Mis aastaag praegu on?”

Marko: „Ma ei teagi.”

Õpetaja: „Kevad. Mis kevade järel tuleb?”

Marko: „Poriloigud!”

Vanessa sööb lõuna ajal ainult leiba.

Õpetaja: „Söö kartulit ja kastet ka!”

Vanessa: „Ei saa – leib ei luba!”

Õpetaja: „Palun käige enne magamaminekut pissil ära!”

Helena: „Mul pole vaja minna, mul on paak täitsa tühi.“

Neljane Kaur sööb õues lund.

Viiene Melissa: „Sa sööd lund!? Sinna on kiisud ja kutsud peale pissinud ja kakanud.“

Kaur mõtleb veidi: „Ega ma kollast lund ei söö, ma söön valget!”

Laste naljakad ütlemised saatsid Tähekesele Krista Valdvee, Marju Roosileht, Indra Parbus ning Tartumaa Lähte ja Rannu lasteaia ning Vändra lasteaia Rukkilill õpetajad.

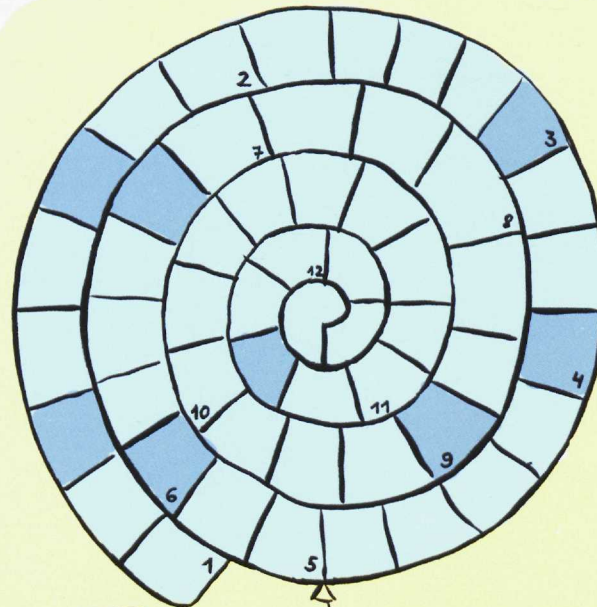
AITA VERELIBLE
SÜDAMENI

1. TAIM, MILLE ÕIT OTSITAKSE JAANIÖÖL
2. MEHE NIMI (... GRAPS)
3. RISTKÜLIK
4. LÖBUSTUSPARK
5. X

MITU ERINEVUST LEIAD?

7. VÄGA SOE
8. KEEDIS
9. TÜÜTU PUTUKAS
10.

11. KUIVATATUD
VIINAMARI

LAHENDA SPIRAALRISTSÕNA. TUMESINISTEST RUUTUDEST
SAAD VASTUSEKS ÜHE LILLE NIME.

Joonistanud Elina Sildre

Tähekeste toimetused ootavad vastuseid 17. juuniks meiliaadressil ristsona@taheke.ee või postkaardil aadressiga Roosikrantsi 6, 10119 Tallinn. Lahendajate vahel loositakse välja CD-plaat „Limpa ja mereröövliid“.

MAIKUU „ARVA ÄRA!“ VÕITJA ON ERKO-HENDRIK MÖTTUS TÜRILT. PALJU ÕNNE!

TUBLI POISS

OI, TÄDI, TUNDUB, ET VA-
JAKSITE NATUKE ABI...KAS
VÕIN TEID KOJU SAATA?

VÕID
IKKA.

ISEENESESTKI
MÕISTA, ISTUME
AGA PEALE!

TRAMMIGA
JÕUAME NATUKE
KIIREMINI KOHALE.

SIIS PEAB NATUKE KA
BUSSIGA SÕITMA.

KUI PRAAMI PEALT
MAHA TULEME, POLE JÄÄ-
NUD ENAM PALJU MAAD.

PEALE SEDA LENNUKIGA
KA VÄIKE OTS JA KODUS
ME OLEMEGI.

OLE TÄNATUD,
SA TUBLI POISS!

POLE TÄNU
VÄÄRT, MEM-
MEKE!

HIND 1.50 EUROT (23. 47 KROONI)

Joonistanud Elina Sildre